STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Vejledning til folkeskolens prøver i dansk

9. klasse

Undervisningsministeriet

Indhold

1. Indledning 4

2. Prøverne i dansk 6

3. Mundtlig prøve 7
3.1 Prøveform A og prøveform B 7
3.2 Prøvens forløb – Prøveform A 7
3.3 Prøvens forløb – Prøveform B 8
3.4 Fælles for prøveform A og B – Opgivelser 9
3.5 Fælles for prøveform A og B – Prøveoplæg 10
3.6 Fælles for prøveform A og B – Oplæsning 10

4. Mundtlig prøve – Prøveform A 11
4.1 Lodtrækning 11
4.2 Forberedelsestiden 11
4.3 Eksaminationen 11
4.4 Hjælpemidler 11
4.5 Bedømmelse og vurderingskriterier 12
4.6 Censors rolle 13

5. Mundtlig prøve – Prøveform B 15
5.1 Fordybelsesområder 15
5.2 Lodtrækning 16
5.3 Vejledning 16
5.4 Synopsen 17
5.5 Eksaminationen 17
5.6 Bedømmelse og vurderingskriterier 17
5.6.1 Censors rolle 18

6. Skriftlig prøve 19
6.1 Prøven i læsning og retskrivning 19
6.1.1 Oversigt over prøveforløbet 19
6.1.2 Prøveform og prøvens forløb 19
6.1.3 Hjælpemidler ved prøven i læsning og retskrivning 20
6.1.4 Bedømmelse og vurderingskriterier 21
6.2 Prøven i skriftlig fremstilling 21
6.2.1 Prøveform og prøvens forløb 21
6.2.2 Hjælpemidler ved prøven i skriftlig fremstilling 22
6.2.3 Bedømmelse og vurderingskriterier 23
6.2.4 Uddybning af de tre vurderingsdimensioner og seks vurderingsområder 24

6.2.5 Særligt for censor 26

Ordliste 27
Bilag 1 Regler for prøverne 29
Bilag 2 Karakterbeskrivelser: Prøveform A 34
Bilag 3 Karakterbeskrivelser: Prøveform B 36
Bilag 4 Skabelon til notater: Prøveform A 40
Bilag 5 Skabelon til notater: Prøveform B 41
Bilag 6 Vurderingsskema – skriftlig fremstilling 42
Bilag 7 Eksempler på mulige opgivelser 44
Bilag 8 Eksempler på fordybelsesområder 45

1. Indledning

Prøvevejledningen udfolder de regler og retningslinjer, som gælder for prøverne i folkeskolens fag, og som er fastsat i reglerne for fagene samt i blandt andet prøvebekendtgørelsen og karakterskalabekendtgørelsen.

Læsevejledning
Prøvevejledningen indeholder for hver prøve afsnit om:

- prøveform og prøvens forløb
- hjælpemidler
- bedømmelse og vurderingskriterier.

Prøvevejledningen kan læses fra ende til anden, eller der kan laves nedslag. Den kan printes eller anvendes i digital form.

Ord markeret med en stjerne (*) er forklaret i ordlisten, som kan findes på side 27.

Ændringer i denne vejledning (oktober 2026)
Der er ikke ændret på gældende praksis i forhold til prøverne. Der er lavet få præciseringer i denne prøvevejledning i oktober 2026. Følgende præciseringer er foretaget:

- Afsnit 4.1 Præcisering af antal lodtrækningsmuligheder.
- Afsnit 5.2 Præcisering af antal lodtrækningsmuligheder.
- Afsnit 6.1.2 Præcisering af læseprøvens form og indhold.
- Afsnit 6.1.3 Opdatering af gældende retskrivningsordbøger.
- Afsnit 6.2.2 Præcisering af brug af digitale hjælpemidler.
- Præcisering af ordlisten

Flere oplysninger om folkeskolens prøver

Der er en række regler og rammer, som gælder for alle folkeskolens prøver, fx regler for særlige prøvevilkår for elever med funktionsnedsættelser, eksamensbeviser osv. Disse oplysninger findes på uvm.dk/fp og i de nedenstående vejledninger og retningslinjer.

Love og regler om folkeskolens prøver
https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/regler-om-folkeskolens-proever

Retningslinjer for mundtlige prøver
https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/proeveafholdelse/retningslinjer-for-proever/retningslinjer-ved-mundtlige-proever

Retningslinjer for skriftlige prøver
https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/proeveafholdelse/retningslinjer-for-proever/retningslinjer-ved-skriftlige-proever

Information til beskikkede censorer
https://uvm.dk/grundskole/folkeskolen/folkeskolens-proever/bedoemmelse-og-censur/om-censorarbejdet/

Vejledning om særlige prøvevilkår og fritagelse
https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/proevetilrettelaeggelse/proever-paa-saerlige-vilkaar/vejledning-om-proever-paa-saerlige-vilkaar-og-fritagelser-fra-proever

Information til elever
Elevfolderen "Når du skal til prøve": https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/proeveforberedelse/goer-eleverne-klar-til-proeve

Fælles Mål
De nationale mål for elevernes udbytte af undervisningen er fastsat i Fælles Mål. I Fælles Mål er fagenes formål, kompetenceområder, kompetencemål og tilhørende færdigheds-og vidensområder beskrevet. Du kan finde Fælles Mål, læseplaner og undervisningsvejledninger på EMU: https://emu.dk/grundskole

Nyt om folkeskolens prøver – Nyhedsbrev fra Styrelsen for Undervisning og Kvalitet
Skoler og lærere kan tilmelde sig nyhedsbrevet Nyt om Folkeskolens Prøver som udsendes hver måned samt efter behov:
https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/aktuelt/nyheder-og-orienteringer

2. Prøverne i dansk

I 9. klasse aflægger eleverne to bundne prøver i faget dansk: én prøve i mundtlig dansk og én prøve i skriftlig dansk. Prøven i skriftlig dansk består af en prøve i læsning og retskrivning og en prøve i skriftlig fremstilling, men gælder som én skriftlig prøve.

I mundtlig dansk kan der vælges mellem prøveform A og prøveform B.

Eleverne prøves gennem de to prøver samlet set i Fælles Måls kompetencemål for dansk. I den skriftlige prøve gives der én karakter for læsning, én karakter for retskrivning samt én for skriftlig fremstilling.

I den mundtlige prøve gives der én karakter.

Tabel 1 Bundne prøvefag i dansk

Bundne prøvefag		Vægtning af prøvekarakter
Skriftlig dansk	Læsning	0,25
	Retskrivning	0,25
	Skriftlig fremstilling	0,50
Mundtlig dansk	Mundtlig	1,00

3. Mundtlig prøve

3.1 Prøveform A og prøveform B

I mundtlig dansk kan der vælges mellem prøveform A og prøveform B. Den valgte prøveform er fælles for alle elever i samme klasse. Ved skoleårets begyndelse træffer skolens leder bestemmelse om prøveformen. Prøven skal afspejle undervisningen. Undervisningen skal være foregået ud fra fagformål, Fælles Mål og fagets læseplan. Prøven i mundtlig dansk har især fokus på at prøve eleverne i læse-, fortolknings- og kommunikationskompetencemålene. Prøven er individuel.

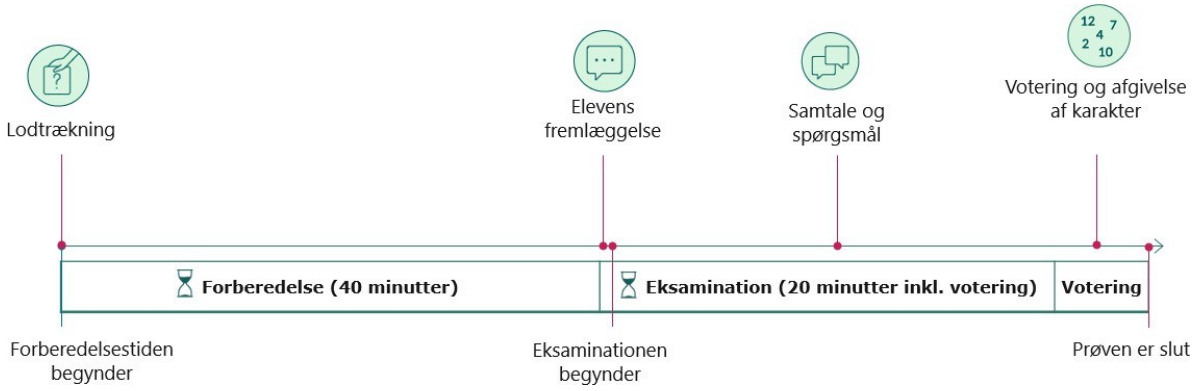
3.2 Prøvens forløb – Prøveform A

Læreren skal gennemgå for eleverne, hvordan prøven forløber, og hvordan eleverne bedst bruger forberedelsestiden. Prøven bygger på, at eleven trækker et prøveoplæg, der er ukendt fra undervisningen, men som er i overensstemmelse med opgivelserne. Læreren og censor er opmærksomme på, at eleven har forstået prøvespørgsmålet, inden eleven går ind i forberedelseslokalet. Når eleven har trukket et prøveoplæg, har eleven 40 minutters forberedelsestid.

Figur 1 Forløbet frem mod prøven (Prøveform A)

Figur 2 Prøvedagen (Prøveform A)

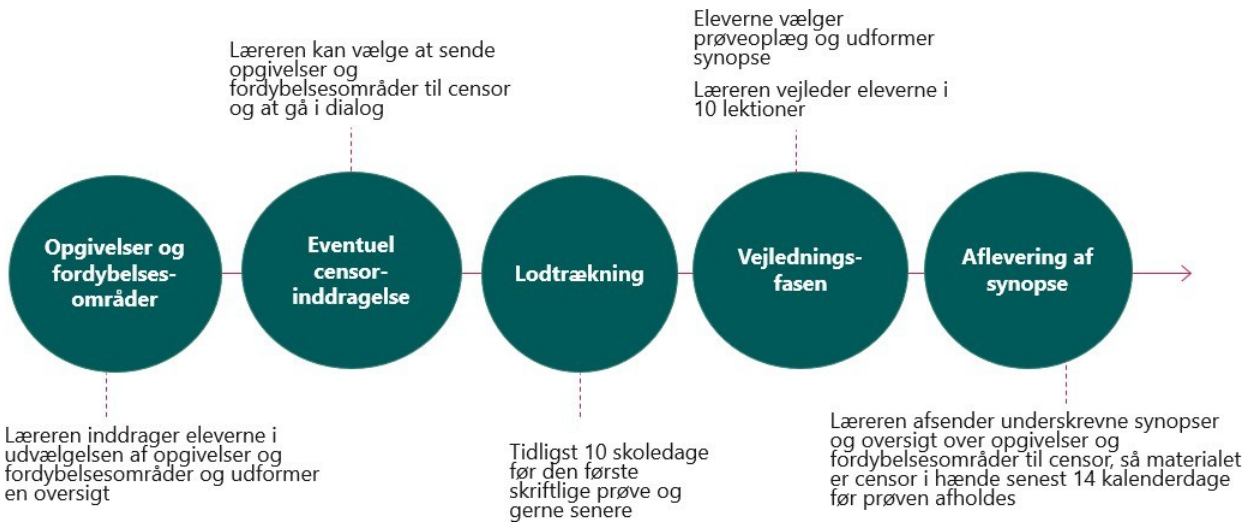
3.3 Prøvens forløb – Prøveform B

Læreren skal gennemgå for eleverne, hvordan prøven forløber, og hvordan eleverne bedst bruger tiden mellem lodtrækning af fordybelsesområde, de fælles vejledningstimer og frem til aflevering af synopser.

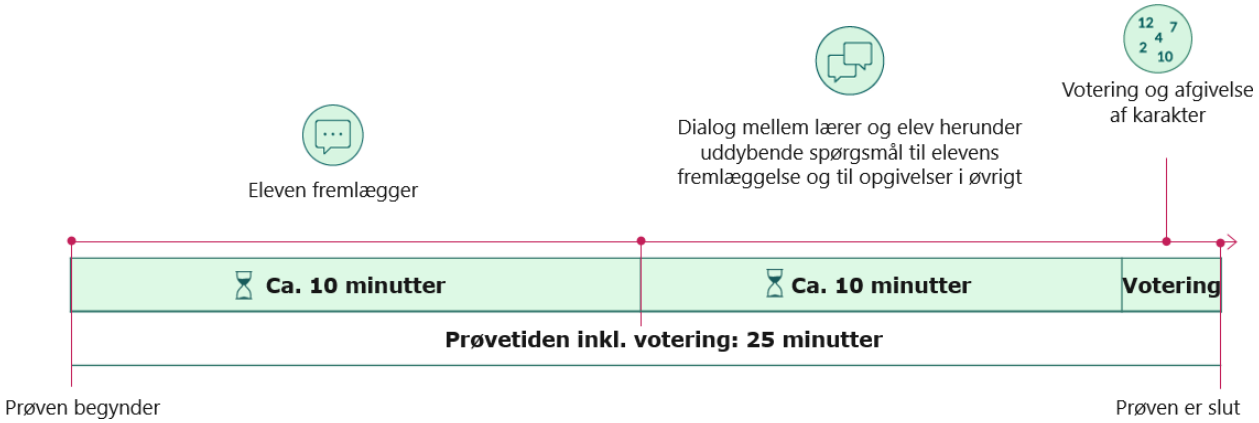
Prøven bygger på, at eleverne individuelt eller i par trækker et fordybelsesområde, der er udarbejdet i samspil med undervisningen og opgivelserne og med inddragelse af eleverne.

Når eleverne har trukket et fordybelsesområde, har klassen 10 vejledningstimer. Eleverne vælger et prøveoplæg, der ikke har indgået i undervisningen i 8. og 9. klasse og udformer en synopse, som afleveres til godkendelse hos læreren. Elever, der ikke afleverer synopsen, kan ikke gå til prøve.

Figur 3 Forløbet frem mod prøven (Prøveform B)

Figur 4 Prøvedagen (Prøveform B)

3.4 Fælles for prøveform A og B – Opgivelser

Læreren udarbejder – gerne sammen med klassen – opgivelser, så de er i overensstemmelse med bekendtgørelsen og den daglige undervisning. For opgivelserne gælder:

- De skal være alsidigt sammensat og have været gennemgået i undervisningen.
- Der opgives mellem 80 og 100 normalsider*[1] af kortere tekster, bestående af et bredt udvalg af ældre* og nyere* litteratur, poesi og drama samt brugs- og fagtekster.
- Foruden de 80-100 normalsider* skal de samlede opgivelser indeholde minimum 4 forskellige genrer inden for æstetiske tekster (se bilag 7).
- Foruden de 80-100 normalsider* skal de samlede opgivelser indeholde minimum 4 forskellige genrer inden for brugs-og fagtekster (se bilag 7).
- Opgivelserne skal fortrinsvis være af dansk eller anden nordisk oprindelse.
- Enkelte udtryk på fremmedsprog må forekomme, så længe hovedsproget er af dansk, norsk eller svensk oprindelse.
- Værkers titler samt produktnavne og korte slogans kan være på fremmedsprog.
- Eksempler på ældre litteratur kan fx være taget fra dansk litteraturs kanon.
- Der skal opgives tre hovedværker.
- Mindst to af de tre opgivne hovedværker skal være danske romaner.
- Det tredje fiktive hovedværk* kan være en anden genre end roman.

Opgivelserne er i princippet individuelle, men oftest vælges en samlet opgivelse for hele klassen. Vælges der individuelle opgivelser, skal det noteres særskilt på oversigten over opgivelser eller på et bilag til denne.

Skolelederen kvalitetssikrer med sin underskrift, at opgivelserne er i overensstemmelse med prøvens krav.

[1] Ord markeret med * er forklaret i ordlisten på side 27.

3.5 Fælles for prøveform A og B – Prøveoplæg

Følgende gælder for prøveoplæg:

- Prøveoplæggene må ikke have indgået i undervisningen i 8. og 9. klasse.
- Prøveoplæggene skal alsidigt dække danskfaget.
- Prøveoplæg baseret på tekst skal – afhængigt af kompleksitet* – have et omfang på ca. 5-10 sider.
- Kortfilm på 2-10 minutter – og ét samlet uddrag* af dokumentarfilm, podcast etc. af samme længde – undtaget herfra er reklamefilm, der som regel er kortere.
- Et prøveoplæg må ikke omfatte mere end én tekst, ét billede, én reklame, én lydoptagelse, én kortfilm eller lignende.
- Det frarådes at anvende uddrag* fra romaner og spillefilm som prøveoplæg.
- I alle prøveoplæg skal sproglige udtryk være på dansk*.
- Svenske og norske reklamer og kortfilm må forekomme.
- Der må ikke anvendes udenlandske kortfilm (en ordløs kortfilm kan dog benyttes).
- Prøveoplæg må ikke være udfærdiget af eleverne selv.
- I prøveform B skal prøveoplægget være i samme genre(r) som opgivelserne i fordybelsesområdet.
- I prøveform B bør elever, der har valgt samme prøveoplæg, gå til prøve lige efter hinanden.

Opgivelser og prøveoplæg
Faglæreren udarbejder opgivelser og prøveoplæg efter reglerne for prøven.

Skolelederen er ansvarlig for, at opgivelser, prøveoplæg og andet prøvemateriale opfylder kravene til prøven.

Frist for fremsendelse af opgivelser og andet prøvemateriale
Materiale til brug for prøven skal være censor i hænde senest 14 kalenderdage inden prøvens afholdelse. Censor skal også modtage oplysninger om elever, som aflægger prøve på særlige vilkår. Prøveoplæg, der stilles af eksaminator, skal være godkendt af censor.

3.6 Fælles for prøveform A og B – Oplæsning

Eleverne skal ved prøven læse et samlet uddrag* af et tekststykke op, der svarer til ca. en halv normalside*. Er prøveoplægget en tekst, skal oplæsningsstykket tages fra dette. En undtagelse kan være, hvis teksten er meget kort.

Hvis oplæsning ikke er mulig på grund af genren og/eller tekstens udformning, skal der vælges et tekststykke med relation til oplægget til oplæsning. Oplæsningsstykket kan ikke være udfærdiget af eleverne selv, og det må ikke være taget fra opgivelserne.

4. Mundtlig prøve – Prøveform A

4.1 Lodtrækning

Lodtrækningen af prøveoplæg foregår umiddelbart før forberedelsestiden. Lodtrækning skal overværes af læreren og censor eller skolens leder. Samme prøveoplæg må anvendes to gange i løbet af prøven. Sidste elev skal have minimum 4 forskellige lodtrækningsmuligheder og disse skal bestå af 4 forskellige tekster.

4.2 Forberedelsestiden

Der afsættes forberedelsestid umiddelbart forud for eksaminationen svarende til 40 minutter pr. elev.

Eleven må ikke kommunikere eller dele materialer med andre. Forberedelsestiden skal bruges til at undersøge, fortolke, udvælge relevante tekststeder samt vælge oplæsningsstykke og forberede fremlæggelsen af prøveoplægget. Eleven kan, hvis tiden er til det, også anvende forberedelsestiden til at øve fremlæggelsen.

4.3 Eksaminationen

Til selve eksaminationen, inklusiv karakterfastsættelse, afsættes 20 minutter pr. elev.

- Eksaminationen består af følgende dele:
- Eleven præsenterer sit arbejde med prøveoplægget og læser et udvalgt tekststykke op.
- I forlængelse af elevens præsentation og besvarelse fortsætter prøven som en faglig samtale mellem elever og lærer.
- Censor kan stille uddybende spørgsmål.
- Der gives én karakter til hver elev.

Fra forberedelsestiden er det kun elevens prøveoplæg og noter, udarbejdet i forberedelsestiden, som må medbringes til selve prøven.

4.4 Hjælpemidler

I forberedelsen må eleverne anvende ordbøger og medbringe egne noter til brug i forberedelsestiden. Ved egne noter forstås i denne sammenhæng alle de noter, som eleverne har foretaget, enten hver især, i grupper eller fælles i klassen. Ordbøger og egne noter, som ikke kan medbringes eller opbevares lokalt, kan efter skolelederens nærmere anvisninger tilgås via internettet.

Internettet må ikke bruges til at søge efter ny viden i prøvesituationen. Det er ikke tilladt at benytte ChatGPT, WolframAlpha og andre tekstgenererende chatbot-værktøjer.

Eleven må under prøven kun anvende egne materialer, som ligger under elevens eget login. Hvis der i undervisningen har været arbejdet med andet materiale, som ikke er udarbejdet af eleven, skal disse materialer kopieres til elevens eget login.

Det er vigtigt, at skolelederen informerer eleverne grundigt om reglerne for såvel brug af internet som konsekvenserne af snyd under prøverne. Adgangen til internettet forudsætter, at skolelederen gennem tilsyn sikrer, at eleverne ikke overtræder reglerne.

Digitale hjælpemidler
Læs mere om brug af digitale hjælpemidler ved folkeskolens prøver:

https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/proeveafholdelse/brug-af-digitale-hjaelpemidler-og-kunstig-intelligens-ved-folkeskolens-proever

Særlige prøvevilkår
Læs mere om tilrettelæggelse af prøver på særlige vilkår i vejledningen om særlige prøvevilkår og fritagelser

https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/proevetilrettelaeggelse/proever-paa-saerlige-vilkaar/vejledning-om-proever-paa-saerlige-vilkaar-og-fritagelser-fra-proever

4.5 Bedømmelse og vurderingskriterier

Karakteren gives som en helhedsbedømmelse af elevens kompetencer og ud fra fagbilagets prøvekrav. Vurderingskriterierne omfatter følgende områder:

- Forståelse af hovedindholdet i prøveoplægget
- Undersøgelse og fortolkning ud fra iagttagelser i prøveoplægget
- Relevant brug af danskfaglige tilgange*
- Perspektivering til relevante faglige sammenhænge og områder fra undervisningen (og opgivelserne)
- Vurdering
- Disponering af fremstillingen
- Formulering og artikulation
- Forståeligt og tydeligt sprog
- Samtalen om det faglige stof
- Oplæsning

Eleverne vurderes ud fra 7-trins-skalaen, som den er beskrevet i Bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse. Til at understøtte bedømmelsen er der udarbejdet en karakterbeskrivelse for hver enkelt karakter (se bilag 2).

Samlet vurdering og absolut karaktergivning
Karakterfastsættelsen sker på baggrund af en samlet vurdering af, i hvilken grad præstationen opfylder de mål, som skal bedømmes efter reglerne for uddannelsen. Bedømmelse af præstationer og standpunkter skal ske på grundlag af de faglige mål, der er opstillet for det pågældende fag (absolut karaktergivning).

Præstationen og standpunktet skal bedømmes ud fra såvel fagets eller forløbets formål som undervisningens beskrevne indhold. Der må ikke tilstræbes nogen bestemt fordeling af karaktererne (relativ karaktergivning) (jf. §§ 12-13 i karakterskalabekendtgørelsen).

Bedømmelse ved mundtlige prøver
Under voteringen ved mundtlige og praktiske prøver må kun censor og eksaminator være til stede. Skolens leder kan tillade, at ikke-erfarne eksaminatorer kan overvære en votering. Karakteren fastsættes efter drøftelse mellem eksaminator og censor.

Ved uenighed
Hvis censor og eksaminator ikke er enige om en fælles bedømmelse, giver de hver en karakter. Karakteren for prøven er gennemsnittet af disse karakterer afrundet til nærmeste karakter i karakterskalaen.

Hvis gennemsnittet ligger midt imellem to karakterer, er den endelige karakter den nærmeste højere karakter, hvis censor har givet den højeste karakter. Hvis censor har givet den laveste karakter, er den endelige karakter den nærmeste lavere karakter (jf. § 14 i karakterskalabekendtgørelsen).

4.6 Censors rolle

Censor skal:
- påse, at prøverne er i overensstemmelse med målene og øvrige krav i reglerne om faget
- medvirke til at påse, at prøverne gennemføres i overensstemmelse med de gældende regler
- medvirke til at påse, at eleverne får en ensartet og retfærdig behandling, og at deres præstationer får en pålidelig bedømmelse.

Forud for prøven kan censor med fordel tage kontakt til læreren for en drøftelse af prøvens gennemførelse og afklaring af eventuelle spørgsmål. På den måde afklares eventuelle tvivlsspørgsmål inden prøvens start.

Under eksaminationen kan censor stille uddybende spørgsmål til eleverne. Både censor og eksaminator skal tage notater om præstationen og karakterfastsættelsen til brug for skolens leders behandling af eventuelle klagesager. Notaterne skal opbevares i tre måneder efter bedømmelsen er afsluttet, eller en eventuel klagesag er afgjort. Nærmere information om censur kan findes på Styrelsen for Undervisning og Kvalitets hjemmeside om censorarbejdet.

5. Mundtlig prøve – Prøveform B

5.1 Fordybelsesområder

Læreren tilrettelægger i samarbejde med eleverne et antal fordybelsesområder med udgangspunkt i opgivelserne.

Et fordybelsesområde er en overskrift, der præciserer et danskfagligt stofområde. Stofområdet kan for eksempel være:

- en genre
- en litterær periode
- et forfatterskab
- et tema
- et medie

Stofområderne skal være noget, der er arbejdet med i 8. og 9. klasse. I undervisningen har eleverne arbejdet med forskellige tilgange til at arbejde med stofområder som et muligt grundlag for at udarbejde forskellige fordybelsesområder.

Fordybelsesområderne kan fx:

- tage direkte udgangspunkt i et fagligt forløb med tilhørende opgivelser, der er gennemgået i løbet af skoleåret
- bygge på de danskfaglige tilgange, der er arbejdet med, fx et tema, fra et tidligere fagligt forløb, men med en ny overskrift og nye kombinationer af opgivelser.

Alsidighed i fordybelsesområder er vigtig, fordi det sikrer, at eleverne får et bredt og nuanceret grundlag at trække på til prøven. Det bør sikres, at der er så mange fordybelsesområder, så det afspejler bredden i danskfaget og sikrer, at prøven ikke bliver ensidig. Et bredt udvalg af lodtrækningsmuligheder øger sandsynligheden for, at eleverne kan trække et prøveoplæg, der harmonerer med deres faglige styrker og interesser, hvilket giver dem bedre mulighed for at demonstrere deres faglige niveau.

Hvert fordybelsesområde knyttes til udvalgte dele af opgivelserne. Alle opgivelser skal indgå i mindst ét – og gerne flere – fordybelsesområder.

Inden lodtrækning kender eleverne opgivelserne og fordybelsesområderne. Skolens leder sikrer med sin underskrift, at opgivelserne og fordybelsesområderne er i overensstemmelse med prøvens krav. De sendes til censor sammen med synopser, så censor modtager dem senest 14 kalenderdage før prøven.

Overskrifterne på fordybelsesområderne svarer til læseplanens tekstkategorier*.

For at imødekomme kravet om alsidighed i det opgivne stof bør læreren fordele fordybelsesområderne ligeligt* mellem de fem nedenstående områder.

Tabel 2 Oversigt over fordybelsesområder

Fordybelsesområder	Opgivelser
Litteratur	Fordybelsesområder der indeholder opgivelser inden for de 80-100 normalsider
Æstetiske tekster	Fordybelsesområder der indeholder opgivelser uden for de 80-100 normalsider
Fag- og brugstekster	Fordybelsesområder der indeholder opgivelser inden for de 80-100 normalsider
Fag- og brugstekster	Fordybelsesområder der indeholder opgivelser uden for de 80-100 normalsider
Litteratur, æstetiske tekster, fag- og brugstekster	Fordybelsesområder der indeholder opgivelser på tværs af opgivelserne

Se inspirationseksempler på fordybelsesområder i bilag 8.

5.2 Lodtrækning

Lodtrækningen af fordybelsesområde foregår tidligst 10 skoledage, før de skriftlige prøver starter og gerne senere. Lodtrækning skal overværes af læreren og skolens leder.

Et fordybelsesområde kan anvendes op til to gange. Elever, der ønsker det, kan trække i par. Når elever trækker et fordybelsesområde i par, udgår fordybelsesområdet efterfølgende af lodtrækningen. Sidste elev skal have minimum 4 forskellige lodtrækningsmuligheder og disse skal bestå af 4 forskellige fordybelsesområder.

5.3 Vejledning

Efter lodtrækningen, vejleder læreren i udvælgelsen af prøveoplæg, analysetilgange og synopseudformning og godkender elevernes valg af prøveoplæg.

Vejledning ophører, når synopsen er afleveret og underskrevet. Læreren vejleder ikke i elevens arbejde med selve undersøgelsen, forståelsen og fortolkningen af tekster og heller ikke i udarbejdelse og disponering af fremlæggelsespunkter til prøven. Vejlederrollen er en kombination af den faglige sikring af prøvens validitet og den faglige sparring med eleverne.

Vejledningstimerne er på 10 lektioner, hvor eleverne arbejder med fordybelsesområdet, deres prøveoplæg og synopseskrivning.

5.4 Synopsen

Synopsen skal være kort og nem at orientere sig i og indeholder:

- en præsentation af prøveoplægget,
- en præsentation af prøveoplæggets sammenhæng med fordybelsesområdet,
- en disposition for, hvad eleven vil præsentere ved den mundtlige prøve,
- en oversigt over, hvad der perspektiveres til,
- en præcisering af det udvalgte oplæsningsstykke,
- elevens opgivelser, hvis der forekommer individuelle opgivelser, eller klassens opgivelser og
- en oversigt over anvendte kilder.

Det kan derudover være en god hjælp for lærer og censor, hvis både elevens navn, klasse og titel på fordybelsesområde også fremgår af synopsen.

Synopsen kan indeholde relevante bilag, som fx en særlig valgt analysemodel og perspektiveringstekst(er). Synopsen indgår ikke i den endelige vurdering.

Eleverne samler deres synopser, prøveoplæg og oplæsningsstykke i tre eksemplarer, og forsyner deres prøveoplæg med tydelige sidetal og evt. linjetæller, hvis der er tale om en tekst. Alle tre eksemplarer underskrives af elev og lærer, og de to eksemplarer afleveres til læreren. Læreren sender et eksemplar til censor, så censor har modtaget materialet senest 14 kalenderdage inden prøvens afholdelse.

5.5 Eksaminationen

Prøvetiden – inklusive votering og karaktergivning – er 25 minutter. Der er ikke forberedelsestid. Eksaminationen består af følgende dele:

- Eleven præsenterer sit arbejde med prøveoplægget – herunder perspektivering - og læser et udvalgt tekststykke op.
- I forlængelse af elevens præsentation og besvarelse fortsætter prøven som en faglig samtale mellem eleven og lærer. Censor kan stille uddybende spørgsmål.
- Der gives én karakter for elevens præsentation.

Udover synopse og prøveoplæg kan eleverne til præsentationen medbringe noter i stikordsform* fra det analytiske arbejde til støtte for fremlæggelsen. Eleverne må også gerne tilføje stikord eller understregninger i synopse og/eller prøveoplæg.

Elevens præsentation varer 10 minutter. Efter præsentationen fortsætter prøven som en dialog mellem elev, lærer og censor. Denne dialog kan bestå af uddybende spørgsmål til prøveoplægget, perspektivering og det danskfaglige stof, som fremgår af opgivelserne.

5.6 Bedømmelse og vurderingskriterier

Karakteren gives som en helhedsbedømmelse af elevens kompetencer og ud fra fagbilagets prøvekrav. Vurderingskriterierne omfatter følgende områder:

- Indsigt i prøveoplæggets indhold og sammenhæng med fordybelsesområdet
- Undersøgelse og fortolkning ud fra iagttagelser i prøveoplægget
- Relevant brug af danskfaglige tilgange*
- Perspektivering til opgivelse(r) i fordybelsesområdet, evt. opgivelser i øvrigt og andet stof
- Vurdering

- Disponering af præsentationen
- Forståeligt og klart sprog
- Formulering og artikulation
- Samtalen om det faglige stof
- Oplæsning

Eleverne vurderes ud fra 7-trins-skalaen, som den er beskrevet i Bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse. Til at understøtte bedømmelsen er der udarbejdet en karakterbeskrivelse for hver enkelt karakter (Bilag 3).

Samlet vurdering og absolut karaktergivning
Karakterfastsættelsen sker på baggrund af en samlet vurdering af, i hvilken grad præstationen opfylder de mål, som skal bedømmes efter reglerne for uddannelsen. Bedømmelse af præstationer og standpunkter skal ske på grundlag af de faglige mål, der er opstillet for det pågældende fag (absolut karaktergivning).

Præstationen og standpunktet skal bedømmes ud fra såvel fagets eller forløbets formål som undervisningens beskrevne indhold. Der må ikke tilstræbes nogen bestemt fordeling af karaktererne (relativ karaktergivning) (jf. §§ 12-13 i karakterskalabekendtgørelsen)

5.6.1 Censors rolle

Censor skal:

- påse, at prøverne er i overensstemmelse med målene og øvrige krav i reglerne om faget
- medvirke til at påse, at prøverne gennemføres i overensstemmelse med de gældende regler
- medvirke til at påse, at eleverne får en ensartet og retfærdig behandling, og at deres præstationer får en pålidelig bedømmelse.

Forud for prøven kan censor med fordel tage kontakt til læreren for en drøftelse af prøvens gennemførelse og afklaring af eventuelle spørgsmål. På den måde afklares eventuelle tvivlsspørgsmål inden prøvens start.

Under eksaminationen kan censor stille uddybende spørgsmål til eleverne. Både censor og eksaminator skal tage notater om præstationen og karakterfastsættelsen til brug for skolens leders behandling af eventuelle klagesager. Notaterne skal opbevares i tre måneder efter bedømmelsen er afsluttet, eller en eventuel klagesag er afgjort.

Nærmere information om censur kan findes på Styrelsen for Undervisning og Kvalitets hjemmeside om censorarbejdet.

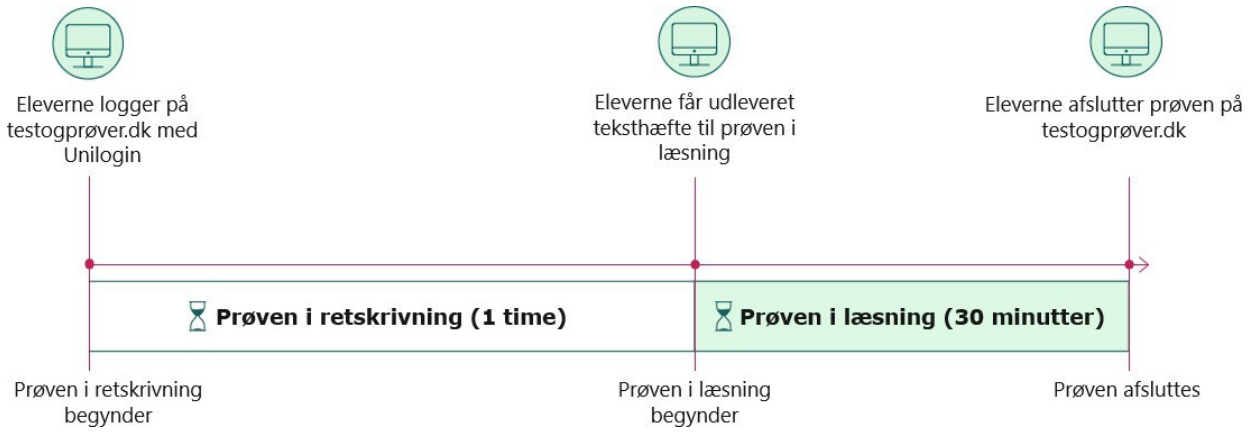
6. Skriftlig prøve

Den skriftlige prøve består af en prøve i læsning og retskrivning og en prøve i skriftlig fremstilling. De er fordelt over to forskellige dage.

6.1 Prøven i læsning og retskrivning

6.1.1 Oversigt over prøveforløbet

Figur 5 Prøvedagen

6.1.2 Prøveform og prøvens forløb

Prøven i læsning og retskrivning består af to selvstændige dele – en prøve i retskrivning og en prøve i læsning. Begge prøver er digitalt selvrettende og besvares individuelt. Prøven i retskrivning varer 60 minutter og omfatter lærerens diktering* og elevernes selvstændige arbejde med opgaver og opslag i ordbøger. Prøven i læsning varer en ½ time. Den samlede prøve varer 1½ time og afholdes samme dag.

Umiddelbart inden retskrivningsdelen begynder, bør læreren orientere sig i diktatdelen i lærerarket for at sikre, at eleverne får en hensigtsmæssig og korrekt oplæsning.

Retskrivningsprøvens form og indhold

Prøven i retskrivning består af en diktatdel, som læreren dikterer, og en række opgavetyper inden for retskrivning, som eleverne skal løse. Eleverne prøves i at kunne foretage korrekt korrektur i andres tekster, og opgavetyperne består af typiske udfordringer inden for retskrivning. Retskrivningsprøven indeholder i alt 90 delspørgsmål.

Læseprøvens form og indhold
Prøven i læsning består af et antal tekster med tilhørende multiple choice-opgaver og en tekst med parentesopgaver (clozetest). Antallet af tekster kan variere fra prøvesæt til prøvesæt. Teksterne til multiple choice-opgaverne udleveres til eleverne i et teksthæfte ved prøvens start. Teksten med parentesopgaver (clozetest) forefindes dog digitalt. Læseprøven indeholder i alt 50 delspørgsmål.

Tekstsammensætningen i læseprøven består altid af forskellige teksttyper. For at besvare opgaverne skal eleverne kunne anvende forskellige læsemåder og læseforståelsesstrategier hurtigt og hensigtsmæssigt.

Ud over en multimodale brugs- eller fagtekst består den samlede læsedel af cirka 4.000-4.500 ord i alt.

6.1.3 Hjælpemidler ved prøven i læsning og retskrivning

Ved prøven i læsning og retskrivning må der anvendes trykte og elektroniske ordbøger, der er i overensstemmelse med gældende retskrivning, som den er fastsat af Dansk Sprognævn. Kun stavemåder og opslag fra *Retskrivningsordbogen* 5. udgave (2024) og eventuelle nyere udgivelser fra Dansk Sprognævn godkendes. Ordbøger, som ikke kan medbringes eller opbevares lokalt, kan efter skolelederens nærmere anvisninger tilgås via internettet.

Eleverne må inden for disse rammer benytte de ordbøger, de selv ønsker. Skolen er ikke forpligtet til at stille andre ordbøger til rådighed end dem, der er benyttet i undervisningen. Ordbøger med ordforklaringer og information om ordklasser må gerne benyttes, mens ordbøger og tekstbehandlingsprogrammer med indbygget stavekontrol og automatiske ordforslag ikke må benyttes. Det er ikke tilladt at benytte ChatGPT, WolframAlpha og andre tekstgenererende chatbot-værktøjer.

Elever med dansk som andetsprog må anvende ordbøger fra deres eget modersmål til dansk og fra dansk til deres eget sprog, eventuelt via et tredje sprog. Internetbaserede oversættelsesprogrammer som fx Google Translate er ikke tilladt.

Digitale hjælpemidler
Læs mere om brug af digitale hjælpemidler ved folkeskolens prøver:

https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/proeveafholdelse/brug-af-digitale-hjaelpemidler-og-kunstig-intelligens-ved-folkeskolens-proever

Særlige prøvevilkår
Læs mere om tilrettelæggelse af prøver på særlige vilkår i vejledningen om særlige prøvevilkår og fritagelser

https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/proevetilrettelaeggelse/proever-paa-saerlige-vilkaar/vejledning-om-proever-paa-saerlige-vilkaar-og-fritagelser-fra-proever

6.1.4 Bedømmelse og vurderingskriterier

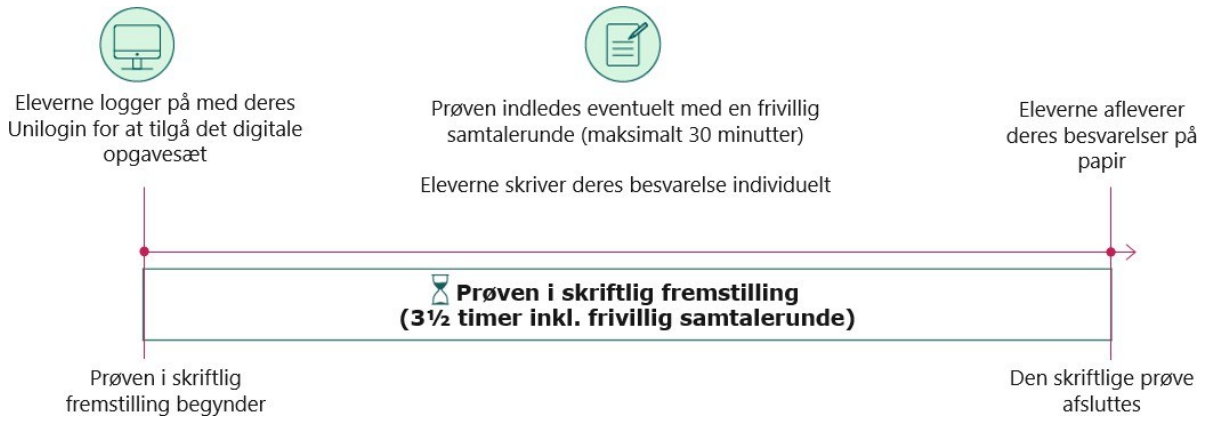
Prøven i læsning og retskrivning rettes digitalt i testogprøver.dk. Der gives et point for hvert rigtigt svar på en stillet opgave. Der findes kun ét rigtigt svar pr. opgave (der kan dog forekomme opgaver, hvor fx flere stavemåder accepteres som korrekt svar).

For at sikre ensartet vurdering af elevernes dygtighed fra år til år gennemføres en såkaldt forcensur, og det er på baggrund af denne analyse, at omsætningstabellerne fastsættes. Omsætningstabellerne kan derfor variere fra år til år. Det er omsætningstabellen, der afgør, hvilken karakter et antal point omsættes til.

Resultaterne fra prøven i læsning og retskrivning kan tilgås på testogprøver.dk.

6.2 Prøven i skriftlig fremstilling

Figur 6 Oversigt over prøveforløbet

6.2.1 Prøveform og prøvens forløb

Prøven i dansk, skriftlig fremstilling varer 3½ time. Opgaven besvares individuelt, og eleverne vælger en ud af fire mulige opgaver i prøveoplægget.

Eleverne skal medbringe høretelefoner til prøven, da prøveoplægget kan rumme flere modaliteter.

Frivillig samtalerunde
Prøven kan indledes med en samtalerunde, som må vare maksimalt 30 minutter. Skolen beslutter, om samtalerunden skal tilbydes, og hvor længe den skal vare. Varigheden skal være den samme for alle deltagere. I samtalerunden opdeles eleverne i mindre grupper (2-4 elever). Grupperne læser og diskuterer prøveoplæggene.

Hvis eleverne ønsker at deltage i samtalerunden, skal læreren give skolens leder besked senest en uge før prøven, og grupperne skal være sammensat på forhånd.

Samtalerunden kan foregå i et lokale i nær tilknytning til prøvelokalet, eller i selve prøvelokalet, og der må anvendes de samme hjælpemidler som ved selve prøven. Der skal være tilsyn i lokalet, hvor samtalerunden foregår, og samtalerunden må – hvis den foregår i selve prøvelokalet – ikke være til gene for de elever, der ikke deltager i samtalerunden.

Eleverne skal hver især udforme deres egne noter under samtalerunden, og eleverne må ikke dele dokumenter. Efter samtalerunden går eleverne til deres individuelle arbejdspladser i prøvelokalet og gennemfører resten af prøven individuelt.

6.2.2 Hjælpemidler ved prøven i skriftlig fremstilling

Internettet må anvendes under hele prøven. Alle former for fagspecifikke hjælpemidler må anvendes. Tilladte digitale hjælpemidler fra den daglige undervisning omfatter udelukkende tekstbehandling med stave- og grammatikkontrol, layout- og billedredigeringsprogrammer samt egne noter, skabeloner og ord-/begrebslister og internet til søgning efter viden og kilder, der kan henvises til. Det er ikke tilladt at benytte tekstprogrammer med analysefunktioner, som giver eleven mere hjælp end stave- og grammatikkontrol, med mindre funktionerne er slået fra under prøverne. Google Translate og lignende oversættelsesprogrammer må ligeledes ikke benyttes, da eleverne til denne prøve skal vise deres skriftsproglige kundskaber i dansk.

Ved prøven må internettet anvendes til at søge viden. Det er dog ikke tilladt at tilgå generative AI-værktøjer. Det er heller ikke tilladt at anvende billedgenererende AI-værktøjer Eleverne må gerne få AI-genererede søgeresultater i en browser vist, læse dem samt tilgå og benytte kilder fremkommet heri, men de må ikke kildehenvise til de AI-genererede søgeresultater eller på anden vis anvende disse i selve prøvebesvarelsen. Eleverne skal altid kunne kildehenvise til de informationer, som de benytter i deres besvarelse.

Elever med dansk som andetsprog må anvende ordbøger fra deres eget sprog til dansk og fra dansk til deres eget sprog, eventuelt via et tredje sprog.

Digitale hjælpemidler
Læs mere om brug af digitale hjælpemidler ved folkeskolens prøver:

https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/proeveafholdelse/brug-af-digitale-hjaelpemidler-og-kunstig-intelligens-ved-folkeskolens-proever

Særlige prøvevilkår
Læs mere om tilrettelæggelse af prøver på særlige vilkår i vejledningen om særlige prøvevilkår og fritagelser

https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/proevetilrettelaeggelse/proever-paa-saerlige-vilkaar/vejledning-om-proever-

6.2.3 Bedømmelse og vurderingskriterier

Elevens besvarelse bedømmes ud fra nedenstående vurderingskriterier, som er fastsat i prøvebekendtgørelsens bilag 1, stk. 1.16.

Der prøves i:

- at sætte sig ind i en skrivesituation og fremstille en tekst, som fungerer i situationen,
- at svare på en stillet opgave med dens krav til afsender, modtager og fremstillingsformer,
- at udtrykke et meningsfuldt indhold,
- at bruge opgaveforlægget, faglig viden, internettet og andre relevante ressourcer,
- at skabe sproglig og multimodal* sammenhæng i en tekst og
- at bruge skriftsprog og andre modaliteter funktionelt og sikkert.

Prøvebekendtgørelsens vurderingskriterier er forankret til tre grundlæggende dimensioner ved skrivning og tekstproduktion - **Funktion, Indhold, Form**. Der er udspecificeret to vurderingsområder for hver af de tre vurderingsdimensioner. Derudover er der formuleret nogle understøttende vurderingsspørgsmål til vurderingsbrug. I bedømmelsen skal det vurderes, på hvilken måde og hvor godt elevbesvarelsen realiserer funktion, indhold og form på sammenhængende måde. Se nedenstående skema.

Tabel 3 Sammenhæng mellem vurderingsdimension, vurderingsområde og vurderingsspørgsmål

Tabel 3

Vurderingsdimension	Vurderingsområde	Vurderingsspørgsmål
Funktion	Skrivesituation	I hvilken grad fungerer elevens besvarelse til den situation, eleven skal sætte sig ind i?
	Opgavekrav	I hvilken grad besvarer eleven den stillede opgave med dens krav til afsender, modtager og fremstillingsformer?
Indhold	Mening	I hvilken grad udtrykker elevens besvarelse et meningsfuldt indhold?
	Ressourcer	I hvilken grad bruger elevens besvarelse relevante ressourcer, som opgaveforlægget, faglig viden og internettet?
Form	Tekstsammenhæng	I hvilken grad hænger elevens besvarelse sammen sprogligt og multimodalt* (makroniveau*)?
	Skrift og andre modaliteter	I hvilken grad bruges skriftsprog og andre modaliteter funktionelt og sikkert i elevens besvarelse (mikroniveau*)?

6.2.4 Uddybning af de tre vurderingsdimensioner og seks vurderingsområder

For hver af de tre dimensioner – **Funktion, Indhold, Form** – indledes der nedenfor med en kort overordnet beskrivelse af, hvordan de forskellige vurderingsdimensioner skal forstås. **Funktionsdimensionen** sætter rammen for **indhold og form**. Derfor er der i første omgang fokus på at beskrive og uddybe vurderingskriterierne for funktionsdimensionen. Derefter følger uddybninger af Indhold og Form.

De tre områder **funktion, indhold** og **form** indgår som udgangspunkt ligeværdigt i en helhedsvurdering.

Funktion

Funktion skal forstås som den skrivesituation, en opgave skitserer, og som eleven skal sætte sig ind. Prøveoplægget vil bede eleven om at forholde sig til en eller flere skrivesituationer. Elevens besvarelse skal bruges til noget bestemt i en bestemt situation med nogle bestemte afsender- og modtagerforhold.

- Skrivesituation

I hvilken grad fungerer elevens besvarelse til den situation, eleven skal sætte sig ind i?

Elevens besvarelse skal på relevant vis håndtere de kommunikative krav i prøveoplæggets skrivesituation, så elevens besvarelse fungerer i forhold til elevens forestillinger om brugere/målgruppe, afsenderhensigt og prøveoplæggets skitsering af omstændighederne. Dette kriterie vedrører prøvens skrivesituation, der foregiver det at skrive tekster til en målgruppe, og at gøre det med en bestemt hensigt og fra en bestemt afsenderposition.

- Opgavekrav

I hvilken grad besvarer eleven den stillede opgave med dens krav til afsender, modtager og fremstillingsformer?

Elevens besvarelse skal følge de opgavekrav og bruge de fremstillingsformer, der bliver beskrevet i prøveoplægget. Eleven skal anvende opgavekrav og fremstillingsformer funktionelt i skrivesituationen. Eleven prøves ikke i faste, på forhånd definerede genrer, men derimod i de fremstillingsformer, der bliver beskrevet i Fælles Mål og Læseplan for danskfaget og i samspillet mellem skrift og andre modaliteter.

Det udløser ikke i sig selv en meget negativ samlet bedømmelse, hvis opgavekravet er delvist besvaret. Elevens besvarelse skal heller ikke have en bestemt minimums- eller maksimumslængde, med mindre det er angivet i opgavekravene.

Indhold
Indholdsdimensionen i elevens besvarelse afspejler den situation, eleven skriver i. Vurderingen af det meningsfulde indhold i elevens besvarelse sker på baggrund af de relevante ressourcer, elevens besvarelse gør brug af, såsom opgaveforlægget, elevens faglige viden og internettet.

- Meningsfuldhed

I hvilken grad udtrykker elevens besvarelse et meningsfuldt indhold?

Dette vurderingsområde vedrører det forhold, at elevens besvarelse altid handler om noget, der i tekstsituationen fremstår mere eller mindre meningsfuldt. Elevens besvarelse kan både referere til egen livsverden og en større omverden, og det er i denne sammenhæng, at eleven udtrykker meningsfulde tanker og ideer. En god besvarelse har et indhold, der fremstår meningsfuldt i situationen for en forestillet læser. Det meningsfulde indhold knytter an til opgavens krav og sammenhæng i besvarelsen. Det meningsfulde indhold kan komme fra elevens egen almene viden samt fra inddragelse af relevante ressourcer (hvilket pointeres i fjerde vurderingsområde). I bedømmelsen af elevens besvarelse indgår også det forhold at forstå og anerkende den mening, eleven skriver frem.

- Ressourcebesvarelse

I hvilken grad bruger eleven relevante ressourcer, som opgaveforlægget, faglig viden og internettet?

Dette vurderingsområde vedrører et fagligt mål om, at eleven i sin besvarelse inddrager relevant stof knyttet til et bredt spektrum af ressourcer i besvarelsen af opgaven. Det kan fx være prøveoplægget med dets inspirationstekster, ressourcer fra internettet samt faglig viden. I elevens besvarelse kommer dette til udtryk ved, at eleven inddrager disse ressourcer på relevant vis, så eleven fx refererer til dele af prøveoplægget eller citerer direkte, eller bruger en internetkilde, som giver adgang til viden om et emne, eller eleven inddrager en model til at analysere eller argumentere med.

Form
Besvarelsens form er den konkrete udmøntning af funktion og indhold. Formen er udtryk for alle de valg, eleven har truffet i sin fremstillingsproces. Til besvarelsens form hører bl.a. fremstillingsformer, stil, henvendelsesform, positionering af afsenderen, sammenhæng mellem ord, sætninger og afsnit, sammenhæng mellem skriftsprog og andre modaliteter, stavning og tegnsætning. Det er afgørende for censors vurdering af besvarelsens form, at elevens besvarelse passer til den situation, den skal fungere i, og det formål, den skal opfylde.

- Tekstsammenhæng

I hvilken grad hænger elevens besvarelse sammen sprogligt og multimodalt**?*

Dette vurderingsområde vedrører besvarelsens struktur og interne sammenhæng – tekstens makroniveau*. En god besvarelse er veldisponeret, har en tydelig struktur og kommunikerer klart med målgruppen. Den har en passende længde og binder de enkelte dele sammen i en struktureret rækkefølge med velfungerende overgange og evt. mellemrubrikker. Besvarelsen rummer de enkeltdele, som fx afsnit, overskrifter og illustrationer, som er nødvendige i situationen, og som præsenterer indholdet bedst. Det betyder, at fx mellemrubrikker kan være godt i nogle besvarelser, men forstyrrende i andre. Det afgørende er, at den samlede helhed fremstår velstruktureret. En besvarelse med en tydelig struktur kan rumme gentagelser, opsummeringer, foregribelser, retoriske spørgsmål, varierende sætningslængde, grafisk understøttelse af pointer, illustrationer m.v. Det skal understreges, at der ikke er noget af dette, der pr. automatik er godt at have med. Det kommer altid an på den

samlede besvarelses funktion. Hvis andre ressourcer og nettet er anvendt, så skal der være en kildeliste* bagerst i elevens besvarelse.

Bedømmelse retter sig både mod skriftsprog og andre modaliteter. Hvad angår brug af andre modaliteter, er det vigtigt, at fx grafiske virkemidler eller billeder vurderes ud fra, om besvarelsen fremstår som en samlet multimodalt* kommunikerende helhed, der passer til tekstens formål og situation.

- Skriftsprog og andre modaliteter

I hvilken grad bruges skriftsprog og andre modaliteter funktionelt og sikkert i elevens besvarelse?

Dette vurderingsområde vedrører funktionel og sikker brug af skriftsprog og andre modaliteter – tekstens mikroniveau*. Med funktionel brug menes, at skriftsprog og visuelle modaliteter understøtter besvarelsens helhed og formål i situationen. Det kan fx vedrøre ordvalg og stilistiske valg i forhold til en specifik målgruppe eller teksttype. Med sikkerhed menes, om stavning og tegnsætning følger gældende normer samt om brug af visuel modalitet følger gængse normer. Der findes ikke objektive kriterier for fx måder at indsætte billeder eller at formatere tekst på, men bedømmer kan vurdere, om visuelle udtryk i besvarelsen er brugt hensigtsmæssigt i forhold til modtager og situation. For både skriftsprog og visuel modalitet gælder, at elevens valg skal understøtte og ikke forstyrre besvarelsens helhed og samlede funktion.

Den gode besvarelse har en sikker stavning, bruger tegn funktionelt (punktum, komma, spørgsmålstegn og udråbstegn) og bruger fx grafiske tekstfremhævninger og illustrationer på en måde, der understøtter den samlede helhed. Det kan fx være sikker, ensartet og funktionel brug af de mest almindelige digitale formateringsfunktioner.

Enkeltstående fejl og uhensigtsmæssigheder kan ikke få afgørende betydning for den samlede bedømmelse. Retskrivning prøves i en særskilt prøve og skal i skriftlig fremstilling vurderes funktionelt i forhold til besvarelsens helhed og funktion i situationen.

6.2.5 Særligt for censor

Karakterfastsættelsen sker på baggrund af en samlet vurdering af, i hvilken grad elevens besvarelse opfylder vurderingskriterierne. Vurderingskriterierne er udfoldet i ovenstående afsnit om vurderingsdimensioner- og områder.

Der må ikke tilstræbes nogen bestemt fordeling af karaktererne (relativ karaktergivning) (jf. §§ 12-13 i karakterskalabekendtgørelsen).

Censor skal i vurderingen af den enkelte elevs besvarelse desuden:

1. læse og forholde sig til den konkrete rettevejledning, Styrelsen for Undervisning og Kvalitet udsender kort tid efter hver prøveafholdelse.
2. udfylde vurderingsskemaet (Bilag 5) for hver elevbesvarelse ved at sætte kryds eller notere ud fra de forskellige kriterier som baggrund for den endelige karakter.

Ordliste

Dansk	Der kan forekomme enkelte udtryk på fremmedsprog i dansksprogede tekster som en naturlig del af genren. Det ses fx i ungdomslitteraturen, hvor fx angelsaksiske og arabiske udtryk kan forekomme.
Danskfaglige tilgange	Betegnelse for de fagspecifikke måder eleven undersøger prøveoplægget på. Elevens undersøgelse og anvendelse af relevante tilgange danner grundlag for bud på fortolkninger af teksten, vurdering af teksten og perspektivering af teksten (side 12 i læseplan for dansk).
Fiktivt hovedværk	Mindst to af de tre opgivne hovedværker skal være danske romaner. Det tredje større fiktive værk kan fx være en oversat roman, en digtsamling, en novellesamling, et drama, et hørespil, en graphic novel eller en film. Om et værk kan kaldes et større fiktivt værk må generelt bero på et skøn, der bygger på en vurdering af arbejdet med værket og værkets indhold, kompleksitet og omfang.
Kildeliste	Betegnelse for relevante ressourcer uanset form (tekst, lyd, billede m.m.), som viser, hvilke kilder uden for opgavesættet, eleven har anvendt i sin besvarelse. Kildelisten bør indeholde svar på hvem, hvad og hvor.
Kompleksitet	Betegnelse for tekster, der har mindre fylde, men høj kompleksitet fx lyrik, kortprosa og artikler.
Ligelig fordeling	Betegnelse for en velafbalanceret og ensartet fordeling af fordybelsesområder for at tilgodese danskfagets alsidighed.
Lærerens diktering	Betegnelse for lærerens oplæsning af retskrivningsprøvens første del, som er en diktatdel.
Multimodal	Betegnelse for tekster, der skaber betydning ved mere end en modalitet, fx ved at kombinere ord, billeder, layout eller

	typografi (side 6 i læseplan for dansk).
Normalside	En normalside er på 1.300 bogstaver, uanset teksttype. Andre udtryksformer, herunder billede, lyd og video, opregnes ikke i normalsider. Kun hvis manus til video og film opgives som tekst, udregnes normalsider.
Nyere litteratur	Betegnelse for litteratur fra elevens egen samtid. Noget af den nyere litteratur kan også være fra det moderne gennembrud og frem.
Samlet uddrag	Betegnelse for ét uddrag fra en tekst (fx roman, film, podcast, dokumentar osv.), der ikke er en kombination af flere forskellige uddrag fra den oprindelige tekst.
Stikordsform	Sproglig udtryksform eller teknik, hvor man kort sammenfatter de vigtigste pointer ved hjælp af enkelte nøgleord eller skærmbilleder, hvis prøveoplægget fx har et filmisk udtryk.
Tekstkategorier	Betegnelse for danskfaglige kategorier af tekster. De består af tre kategorier – litteratur og andre æstetiske tekster, fagtekster og brugstekster. De tre kategorier er overordnede bud på afsenderens formål og teksters funktion i forhold til situationer og sammenhænge (side 6 ff i læseplan for dansk).
Tekstens makroniveau	Betegnelse for tekstens sammenhæng på sætnings- og afsnitsniveau og med valg og tilpasning af modaliteter i teksten under hensyntagen til formålet med produktet. Teksten skal som helhed opleves som logisk sammenhængende for læseren.
Tekstens mikroniveau	Betegnelse for den funktionelle sproglige og multimodale sammenhæng i teksten, hvor retstavning, tegnsætning, grammatik og visuelle modaliteter understøtter tekstens makroniveau – dvs. besvarelsens helhed og formål i situationen.
Ældre tekster	Betegnelse for tekster, der er skrevet før det moderne gennembrud (1870).

Bilag 1 Regler for prøverne

1. Dansk

Prøverne er skriftlige, jf. pkt. 1.2-1.18, og mundtlige, jf. pkt. 1.19-1.34.

1.1. Den skriftlige del af prøven omfatter en prøve i læsning og retskrivning, jf. pkt. 1.2-1.8 og en prøve i skriftlig fremstilling, jf. pkt. 1.9-1.18

Læsning og retskrivning

1.2. Prøven i læsning og retskrivning (dansk sprog og sprogbrug) består af en diktatdel, som oplæses for eleverne, og en opgavedel, som eleverne selv skal læse og løse. Opgavedelen indeholder forskellige opgaver i sprog og sprogbrug, korrektur og tegnsætning samt en selvstændig del i læseforståelse.

1.3. Prøven varer 1½ time. Heraf afsættes 1 time til retskrivningsdelen med lærerens diktering og elevens selvstændige arbejde med ordbøger og opgaver i dansk sprog og sprogbrug. ½ time afsættes dernæst til elevens selvstændige arbejde med læsedelen.

1.4. Tidligst 15 minutter inden prøven åbner skolens leder eller dennes stedfortræder konvolutten med lærerark, så den/de, der skal diktere, kan gennemse instruktionen og teksten på lærerarket. Skolens leder bestemmer, hvem der skal diktere. Det bør normalt være læreren i faget. Den, der dikterer, er ikke tilsynsførende og skal forlade lokalet, når dikteringen er færdig. En af de tilsynsførende kontrollerer, at prøven afvikles i overensstemmelse med anvisningerne på lærerarket. Efter 1 time afsluttes retskrivningsdelen, og læsedelen påbegyndes herefter.

1.5. Prøven afholdes som digital og selvrettende prøve, jf. § 54, stk. 2.

1.6. Der prøves i
- at beherske et sikkert sprog med korrekt stavning,
- at kunne læse korrektur på egne og andres tekster,
- at anvende viden om sprog og sprogbrug, om sprogets forskellige funktioner, variation, opbygning og grammatik,
- at afgrænse sætninger og sætte komma samt ordklasserne og deres funktion i sproget,
- at anvende regler for sprogrigtighed,
- at læse sikkert og hurtigt med forståelse og indlevelse,
- at beherske forskellige læseteknikker,
- at afpasse læsemåde efter formål, teksttype og medie,
- at fastholde det væsentligste af det læste i skriftlig form og
- at udvikle og udvide ordforråd og begrebsverden.

1.7. Ved prøven må der anvendes trykte og elektroniske ordbøger, der er i overensstemmelse med gældende retskrivning, som den er fastsat af Dansk Sprognævn. Ordbøger, som ikke kan medbringes eller opbevares lokalt, kan efter skolelederens nærmere anvisninger tilgås via internettet.

1.8. Der gives én karakter for læsning og én karakter for retskrivning.

Skriftlig fremstilling

1.9. Til besvarelse af opgaven i skriftlig fremstilling gives der 3½ time.

1.10. Besvarelsen i skriftlig fremstilling udarbejdes på computer og printes. Der må efter skolelederens nærmere anvisninger anvendes programmer anvendt i undervisningen til behandling af tekst og billeder. Programmerne kan være med stave- og grammatikkontrol. Eleverne må ikke kommunikere eller dele deres dokumenter med andre under prøven.

1.11. Umiddelbart efter at opgavesættene er distribueret til eleverne, læses opgavernes overskrifter op for eleverne.

1.12. Prøven kan indledes med en samtalerunde af maksimalt 30 minutters varighed af den samlede prøvetid på 3½ time, jf. dog pkt. 1.15. Samtalerunden foregår i på forhånd aftalte grupper på 2-4 elever. Under samtalen kan eleverne drøfte opgavernes skrivekrav, fremstillingsformer, forståelse af tekst, særlige ord og udtryk, idéer til indhold, disposition og brug af hensigtsmæssige modaliteter m.v. Eleverne må tage notater, som kan anvendes i den efterfølgende individuelle skrivning. Eleverne må anvende enhver information fra internettet. Eleverne må dog ikke kommunikere eller dele deres dokumenter med andre under prøven.

1.13. Efter gruppesamtalen går eleverne til deres individuelle arbejdspladser og udfærdiger deres besvarelser.

1.14. Skolens leder skal på forhånd fastlægge samtalerundens varighed inden for den i afsnit 1.12 angivne tidsramme, som skal være fælles for alle deltagende elever.

1.15. Samtalerunden er valgfri for den enkelte elev. Eleverne vælger senest en uge inden første skriftlige prøvedag, om de ønsker at deltage i samtalerunden.

1.16. Der prøves i
- at sætte sig ind i en skrivesituation og fremstille en tekst, som fungerer i situationen,
- at svare på en stillet opgave med dens krav til afsender, modtager og fremstillingsformer,
- at udtrykke et meningsfuldt indhold,
- at bruge opgaveforlægget, faglig viden, internettet og andre relevante ressourcer,
- at skabe sproglig og multimodal sammenhæng i en tekst og
- at bruge skriftsprog og andre modaliteter funktionelt og sikkert.

1.17. Ved prøven må der anvendes alle de fagspecifikke hjælpemidler, som har været anvendt i den daglige undervisning. Det er desuden tilladt at anvende enhver information fra internettet. Eleverne må dog ikke kommunikere eller dele deres dokumenter med andre under prøven.

1.18. Der gives én karakter.

Mundtlig prøve

1.19. Ved afholdelse af den mundtlige prøve vælges der mellem enten prøveform A, jf. pkt. 1.21-1.25, eller prøveform B, jf. pkt. 1.26-1.34.

1.20. Den valgte prøveform er fælles for alle elever på samme hold. Ved skoleårets begyndelse træffer skolens leder bestemmelse om prøveformen.

Prøveform A

1.21. Der opgives et alsidigt sammensat stof inden for de områder, som fagets kompetencemål vedrører. Opgivelserne omfatter 80-100 normalsider af kortere tekster, bestående af et bredt udvalg af ældre og nyere prosa og poesi og drama samt sagprosa. Desuden opgives der tre større fiktive værker, hvoraf mindst to skal være danske romaner. Foruden teksterne opgives der indenfor fag- og brugstekster og æstetiske tekster minimum 4 forskellige eksempler på anden fiktion og minimum 4 forskellige eksempler på anden ikke-fiktion. Opgivelserne skal fortrinsvis være af dansk eller anden nordisk oprindelse. Opgivelserne kan repræsentere stof fra både 8. og 9. klassetrin.

1.22. Oplæggene til den mundtlige prøve skal alsidigt repræsentere samtlige områder inden for det opgivne stof, både de kortere tekster, de større værker og de multimodale tekster. Det enkelte prøveoplæg er en tekst eller et eksempel på en multimodal tekst. Det skal have sammenhæng med opgivelserne og være ukendt for eleven. Sproglige udtryk i prøveoplæg skal være på dansk. Eleven udvælger et stykke fra prøveoplægget til oplæsning. Hvis prøveoplægget er en tekst uden tekstmodalitet, vælger læreren et tekststykke af ½ sides omfang med sammenhæng til oplægget, som eleven skal læse op. Eleven får 40 minutters forberedelsestid, og prøvetiden er 20 minutter, inkl. karakterfastsættelse.

1.23. Eleven må i forberedelsestiden benytte ordbøger og egne optegnelser samt tage notater til brug for eksaminationen. Ordbøger og egne optegnelser, som ikke kan medbringes eller opbevares lokalt, kan efter skolelederens nærmere anvisninger tilgås via internettet.

1.24. Der prøves i
- at fortolke, vurdere og perspektivere litteratur, og andre æstetiske tekster, fag- og brugstekster ud fra såvel umiddelbar oplevelse som analytisk forståelse,
- at gøre rede for samspillet mellem sprog, indhold, genre og situation,
- at demonstrere analytisk beredskab over for ældre og nyere dansk og udenlandsk litteratur, æstetiske tekster, fag- og brugstekster,
- at gøre rede for forskellige genrer, fremstillingsformer, fortælleteknikker og virkemidler,
- at gøre rede for og vurdere etiske, æstetiske, historiske og fremtidige aspekter i litterære og andre æstetiske tekster,
- at forholde sig analytisk og vurderende til fag- og brugstekster,
- at tale forståeligt, klart og varieret i en form, der passer til situation og kontekst,
- at anvende et nuanceret og sikkert begrebs- og ordforråd,
- at udtrykke sig i en sammenhængende og disponeret form,
- at læse klart og flydende op og udtrykke en personlig forståelse af det læste og
- at lytte aktivt i samtale.

1.25. Der gives én karakter.

Prøveform B

1.26. Der opgives et alsidigt sammensat stof inden for fagets kompetenceområder. Opgivelserne omfatter 80-100 normalsider af kortere tekster, bestående af et bredt udvalg af ældre og nyere prosa og poesi og drama samt sagprosa. Desuden opgives der tre større fiktive værker, hvoraf mindst to skal være danske romaner. Foruden teksterne opgives der inden for fag- og brugstekster og æstetiske tekster minimum 4 forskellige eksempler på anden fiktion og minimum 4 forskellige eksempler på anden ikke-fiktion. Opgivelserne skal fortrinsvis være af dansk eller anden nordisk oprindelse. Opgivelserne kan repræsentere stof fra både 8. og 9. klassetrin.

1.27. Ud fra de danskfaglige forløb i opgivelserne sammensætter læreren i samarbejde med eleverne et antal fordybelsesområder, som alsidigt dækker det opgivne stof. Eleverne trækker lod imellem disse fordybelsesområder. Inden for det lodtrukne fordybelsesområde udvælger eleven i samråd med læreren et prøveoplæg, som er grundlaget for elevens mundtlige prøve. Prøveoplægget må ikke have været genstand for undervisning i faget. Lodtrækning og forberedelse kan foregå individuelt eller i mindre grupper bestående af to elever. Eksaminationen ved den mundtlige prøve gennemføres individuelt.

1.28. Prøveoplægget består af en tekst, en æstetisk tekst eller et andet multimodalt udtryk. Sproglige udtryk i prøveoplægget skal være på dansk. Er prøveoplægget uden tekstmodalitet, skal eleven vælge en kort tekst, der har sammenhæng med prøveoplægget, til oplæsning. Den valgte tekst må ikke være fra opgivelserne. Prøveoplæggene skal være alsidigt repræsenteret.

1.29. Efter lodtrækningen af fordybelsesområdet, som finder sted tidligst 10 skoledage inden, de skriftlige prøver påbegyndes, har eleven 10 undervisningslektioner til sit arbejde med fordybelsesområde, prøveoplæg og synopse.

1.30. Eleven udarbejder før prøven og med vejledning af dansklæreren en synopse. Eleverne kan udarbejde synopsen enkeltvis eller i mindre grupper.

Synopsen skal indeholde

- en præsentation af prøveoplægget,
- en præsentation af prøveoplæggets sammenhæng med fordybelsesområdet,
- disposition for, hvad eleven vil præsentere ved den mundtlige prøve,
- en oversigt over, hvad der perspektiveres til,
- en præcisering af det udvalgte oplæsningsstykke,
- elevens eller klassens opgivelser og
- en oversigt over anvendte kilder.

1.31. Synopsen underskrives af elev og lærer og afleveres sammen med det valgte prøveoplæg til læreren i to eksemplarer.

1.32. Prøven består i elevens præsentation af sit fordybelsesarbejde, en kort oplæsning af et udvalgt tekststykke samt en efterfølgende samtale om fordybelsesområdet og relevant danskfagligt stof – med udgangspunkt i opgivelserne. Præsentationen af prøveoplægget varer ca. 10 minutter. Prøven varer 25 minutter, inkl. karakterfastsættelse.

1.33. Der prøves i

- at fortolke, vurdere og perspektivere litteratur og andre æstetiske tekster, fag- og brugstekster ud fra såvel umiddelbar oplevelse som analytisk forståelse,
- at gøre rede for samspillet mellem sprog, indhold, genre og situation,
- at demonstrere analytisk beredskab over for ældre og nyere dansk og udenlandsk litteratur og andre æstetiske tekster, fag- og brugstekster,
- at gøre rede for forskellige genrer, fremstillingsformer, fortælleteknikker og virkemidler,
- at gøre rede for og vurdere etiske, æstetiske, historiske og fremtidige aspekter i litterære og andre æstetiske tekster,
- at forholde sig analytisk og vurderende til fag- og brugstekster,
- at vise indsigt i fordybelsesområdet,
- at tale forståeligt, klart og varieret i en form, der passer til situation og kontekst,
- at anvende et nuanceret og sikkert begrebs- og ordforråd,
- at udtrykke sig i en sammenhængende og disponeret form,
- at læse klart og flydende op og udtrykke en personlig forståelse af det læste og
- at lytte aktivt i samtale.

1.34. Der gives én karakter.

Kilde: Bilag 1 til prøvebekendtgørelsen.

Bilag 2 Karakterbeskrivelser: Prøveform A

Karakter	Betegnelse	Vejledende beskrivelse
12	Fremragende	• Der er en sikker og overbevisende forståelse af indholdet i prøveoplægget. • Fortolkningen er særdeles velbegrundet ud fra præcise og analytiske iagttagelser i prøveoplægget. • Brug af danskfaglige tilgange er sikker og bærer præg af stort overblik i forhold til tekstanalysen. • Perspektivering er velargumenteret, og eleven viser indsigt i mange danskfaglige områder. • Vurderinger er yderst velbegrundede. • Fremstillingen er veldisponeret, og formulering og artikulation er klar og tydelig. • Sproget er forståeligt, klart og varieret. Samtalen om det faglige stof bærer præg af danskfaglig indsigt og dertilhørende velovervejede svar. • Oplæsningen er tydelig, velartikuleret og med sammenhæng til tekstens genre og indhold. • Præstationen er fremragende og demonstrerer udtømmende opfyldelse af målene med ingen eller få uvæsentlige mangler.
10	Fortrinlig	• Der er en sikker og overbevisende forståelse af hovedindholdet i prøveoplægget. • Fortolkningen er velbegrundet ud fra analytiske iagttagelser i prøveoplægget. • Brug af danskfaglige tilgange er sikker i forhold til tekstanalysen. • Perspektivering er argumenteret, og eleven viser indsigt i mange danskfaglige områder. • Vurderinger er velbegrundede. • Fremstillingen er godt disponeret, og formulering og artikulation er klar og tydelig. Sproget er forståeligt, klart og varieret. Samtalen om det faglige stof bærer præg af danskfaglig indsigt og gode svar. • Oplæsningen er tydelig og artikuleret og med sammenhæng til tekstens genre og indhold. • Præstationen er fortrinlig og demonstrerer omfattende opfyldelse af målene med nogle mindre væsentlige mangler.
7	God	• Forståelsen af hovedindholdet i prøveoplægget er klar, og fortolkningen begrundes forholdsvis sikkert med analytiske iagttagelser af sprog, indhold og genre • Brugen af danskfaglige tilgange er forholdsvis sikker. • Perspektivering er rimeligt velbegrundet. • Fremstillingen er hensigtsmæssigt disponeret, og formulering og artikulation er klar og tydelig. • Sproget er forståeligt og rimeligt klart. Samtalen afspejler færdighed i at lytte opmærksomt. • Oplæsningen er klar og forståelig i forhold til tekstens genre og indhold. • Præstationen er god og demonstrerer opfyldelse af målene med en del mangler.

Karakter	Betegnelse	Vejledende beskrivelse
4	Jævn	• Forståelsen af hovedindholdet i prøveoplægget er nogenlunde, og fortolkningen med analytiske iagttagelser af sprog, indhold og genre er noget usikker. • Brugen af danskfaglige tilgange er mindre begrundede. • Præsentationen omfatter en rimelig begrundet perspektivering, men elevens vurderinger er usikkert begrundede. • Fremstillingen er disponeret, og formulering og artikulation er tydelig. • Sproget er forståeligt. Samtalen afspejler færdighed i at lytte. • Oplæsningen er noget usikker. • Præstationen er jævn og demonstrerer en mindre grad af opfyldelse af målene med adskillige væsentlige mangler.
02	Tilstrækkelig	• Forståelsen af hovedindholdet i prøveoplægget og dets væsentlige elementer er netop acceptabel. • Tekstundersøgelse og fortolkning er usikker, og forståelsen af sammenhængen mellem sprog, indhold og genre er netop acceptabel. • Anvendelsen af danskfaglige tilgange er usikker og tilfældig. • Perspektivering er mangelfuld og savner overblik. Elevens vurdering af oplægget er kort og uden begrundelse. • Fremstillingen mangler disponering, og formulering og artikulation kan være uklar og utydelig. • Sproget er til en vis grad forståeligt og klart. Samtalen foregår mest ved, at eleven svarer kort på stillede spørgsmål. • Oplæsningen er usikker og ikke altid afpasset den genre og situation, den knytter sig til. • Præstationen er tilstrækkelig og demonstrerer den minimalt acceptable grad af opfyldelse af målene.
00	Utilstrækkelig	• Forståelsen af hovedindholdet i prøveoplægget er utilstrækkeligt. • Tekstanalyse og fortolkning er utilstrækkelig, og forståelsen af sammenhængen mellem sprog, indhold og genre er ikke forekommende. • Anvendelsen af danskfaglige tilgange er utilstrækkelig og tilfældig. • Perspektivering er utilstrækkelig eller ikke til stede. • Fremstillingen fremstår uden sammenhæng og er ikke tilstrækkelig. • Sproget er forståeligt, men mening og sammenhæng er uklar. • Oplæsningen er usikker. • Præstationen er utilstrækkelig og demonstrerer ikke en acceptabel grad af opfyldelse af målene.
-3	Helt utilstrækkelig	• Der er ingen forståelse af hovedindholdet i prøveoplægget. • Tekstanalyse og fortolkning vises ikke, og der udtrykkes ingen forståelsen af sammenhængen mellem sprog, indhold og genre. • Der anvendes ingen danskfaglige tilgange. • Perspektivering er ikke til stede. • Sproget er ikke forståeligt. • Der er ingen oplæsning. • Præstationen er helt utilstrækkelig.

Bilag 3 Karakterbeskrivelser: Prøveform B

Karakter	Betegnelse	Vejledende beskrivelse
12	Fremragende	• Elevens præsentation viser stor indsigt i prøveoplæggets indhold og sammenhæng mellem oplæg og fordybelsesområde. • Fortolkningen er særdeles velbegrundet med analytiske iagttagelser og viser stor indsigt i sammenhængen mellem sprog, indhold og form. • De danskfaglige tilgange er velvalgte og velbegrundede, og elevens vurdering af oplægget er yderst velbegrundet. • Perspektivering til opgivelser i fordybelsesområdet og eventuelt opgivelser i øvrigt og andet stof begrundes sikkert med særdeles relevante danskfaglige argumenter. • Disponeringen af præsentationen er velvalgt, klar og meget hensigtsmæssig og viser særdeles tydelig sammenhæng mellem fordybelsesområde, prøveoplæg og perspektivering. • Formulering og artikulation er klar og tydelig, og sproget er forståeligt og klart. • Samtalen om oplægget viser overbevisende danskfaglig indsigt og velovervejede svar. • Oplæsningen er tydelig og velartikuleret i forhold til tekstanalysen samt tekstens indhold og form. • Præstationen er fremragende og demonstrerer udtømmende opfyldelse af målene med ingen eller få uvæsentlige mangler.
10	Fortrinlig	• Elevens præsentation viser god indsigt i prøveoplæggets indhold og sammenhæng mellem oplæg og fordybelsesområde. • Fortolkningen er velbegrundet med analytiske iagttagelser og viser indsigt i sammenhængen mellem sprog, indhold og form • De danskfaglige tilgange er velvalgte og velbegrundede, og elevens vurdering af oplægget er velbegrundet. • Perspektivering til danskfaglige områder fra opgivelserne i fordybelsesområdet og eventuelt opgivelser i øvrigt og andet stof begrundes med relevante danskfaglige argumenter • Disponeringen af præsentationen er klar og hensigtsmæssig og viser tydelig sammenhæng mellem fordybelsesområde, prøveoplæg og perspektivering. • Formulering og artikulation er klar og tydelig, og sproget er forståeligt og klart. • Samtalen om oplægget viser stor danskfaglig indsigt og velovervejede svar. • Oplæsningen er tydelig og velartikuleret og velvalgt i forhold til tekstanalysen. • Præstationen er fortrinlig og demonstrerer omfattende opfyldelse af målene med nogle mindre væsentlige mangler.

7	God	• Elevens præsentation viser indsigt i prøveoplægget og sammenhæng mellem prøveoplæg og fordybelsesområde. • Tekstanalyse og fortolkning viser en god indsigt i sammenhængen mellem sprog, indhold og form og begrundes med iagttagelser i oplægget. • Brugen af danskfaglige tilgange er hensigtsmæssig, og elevens vurdering af oplægget er velbegrundet. • Perspektivering til danskfaglige områder fra fordybelsesområdet og eventuelt opgivelser i øvrigt og andet stof begrundes med faglige argumenter. • Præsentationen er klart disponeret og begrundet, og viser sammenhæng mellem fordybelsesområde, prøveoplæg og perspektivering. • Formulering og artikulation er klar og tydelig, og sproget er forståeligt og i overvejende grad klart. • Samtalen afspejler en rimelig færdighed i at lytte opmærksomt og i at indgå i en dialog om danskfagligt stof. • Oplæsningen er klar og forståelig og med tilfredsstillende blik for tekstens genre og indhold. • Præstationen er god og demonstrerer opfyldelse af målene med en del mangler.
4	Jævn	• Elevens præsentation viser indsigt i hovedindholdet og dets væsentlige elementer og der er en sammenhæng mellem prøveoplæg og fordybelsesområde. • Tekstanalyse og fortolkning viser mindre indsigt i sammenhængen mellem sprog, indhold og form og begrundes med få iagttagelser i oplægget. • Eleven bruger få danskfaglige tilgange, og elevens vurdering af oplægget er noget usikkert. • Perspektivering til danskfaglige områder fra opgivelserne i fordybelsesområdet og eventuelt opgivelser i øvrigt og andet stof er usikker. • Præsentationen er disponeret, men viser usikkerhed mellem fordybelsesområde, prøveoplæg og perspektivering. • Formulering og artikulation er klar og tydelig, og sproget er forståeligt. • Samtalen afspejler en ringe færdighed i at lytte opmærksomt og i at indgå i en dialog om danskfagligt stof. • Oplæsningen er forståelig, men behæftet med fejl. • Præstationen er jævn og demonstrerer en mindre grad af opfyldelse af målene med adskillige væsentlige mangler.

02	Tilstrækkelig	• Elevens præsentation viser i begrænset grad indsigt i hovedindholdet og dets væsentlige elementer og sammenhængen til fordybelsesområdet er ikke klar. • Tekstanalyse og fortolkning er usikker, og indsigten i sammenhængen mellem sprog, indhold og form er mangelfuld. • Brugen af danskfaglige tilgange er tilfældig og usikker, og elevens vurdering af oplægget er kort og uklart begrundet. • Perspektivering til danskfaglige områder fra opgivelserne i fordybelsesområdet og eventuelt opgivelser i øvrigt og andet stof er mangelfuld og usikker. • Præsentationen mangler disponering og viser ikke sammenhæng mellem fordybelsesområde, prøveoplæg og perspektivering. • Formulering og artikulation er uklar og utydelig. • Sproget er nogenlunde forståeligt og nogenlunde klart. • Samtalen foregår mest ved, at eleven svarer kort på stillede spørgsmål. • Oplæsningen er usikker og uklar i forhold til den genre og situation, den knytter sig til. • Præstationen er tilstrækkelig og demonstrerer den minimalt acceptable grad af opfyldelse af målene.
00	Utilstrækkelig	• Elevens præsentation viser ringe indsigt i oplæggets hovedindhold, og der er ingen sammenhæng til fordybelsesområdet. • Tekstanalyse og fortolkning er utilstrækkelig, og indsigten i sammenhængen mellem sprog, indhold og form er særdeles mangelfuld. • Brugen af danskfaglige tilgange er utilstrækkelig, og eleven kan ikke vurdere oplægget. • Der er ingen perspektivering til danskfaglige områder fra opgivelserne og eventuelt opgivelser i øvrigt og andet stof. • Præsentationen mangler disponering. • Formulering og artikulation er uklar og utydelig. • Sproget er utilstrækkeligt. • Samtalen foregår ved, at eleven svarer kort eller utilstrækkeligt på stillede spørgsmål. • Oplæsningen er utilstrækkelig og behæftet med mange fejl. • Præstationen er utilstrækkelig og demonstrerer ikke en acceptabel grad af opfyldelse af målene.

-3	Helt utilstrækkelig	• Elevens præsentation viser ingen indsigt i oplæggets hovedindhold. • Der er ingen tekstanalyse og fortolkning og ingen indsigt i sammenhængen mellem sprog, indhold og form. • Eleven viser ingen danskfaglige tilgange. • Der er ingen perspektivering. • Formulering og artikulation er uforståelig. • Eleven kan ikke svare på stillede spørgsmål. • Der er ingen oplæsning. • Præstationen er helt utilstrækkelig.

Bilag 4 Skabelon til notater: Prøveform A

Navn:	**Prøveoplæg:**		**Dato:**		
	Fremragende (12)	**Fortrinligt/ godt (10-7)**	**Jævnt/ tilstrækkeligt (4-02)**	**Utilstrækkeligt/ ringe (00- -3)**	**Bemærkninger om forløbet af prøven**
Forståelse for prøveoplæggets indhold					
Forståelse for sammenhæng mellem sprog, indhold og genre					
Begrundelse for danskfaglige tilgange					
Begrundelse for vurdering af prøveoplægget					
Perspektivering til opgivelser og evt. andet stof					
Disponering af præsentationen					
Formulering og artikulation					
Klart og forståeligt sprog					
Samtalen – dialogen om prøveoplægget					
Oplæsning – tydelig velartikuleret med blik for indhold og genre					
Samlet karakter efter votering					

Bilag 5 Skabelon til notater: Prøveform B

Navn:	**Prøveoplæg:**	**Dato:**

Vurderingsskema – Prøveform B	**Fremragende (12)**	**Fortrinligt/ godt (10-7)**	**Jævnt/ tilstrækkeligt (4-02)**	**Utilstrækkeligt/ ringe (00- -3)**	**Bemærkninger om forløbet af prøven**
Indsigt i prøveoplæggets indhold og forbindelse til fordybelsesområdet					
Indsigt i sammenhængen mellem sprog, indhold og genre					
Begrundelse for danskfaglige tilgange					
Begrundelse for vurdering af prøveoplægget					
Perspektivering til opgivelse(r) i fordybelsesområdet og eventuelt opgivelser og andet stof					
Disponering af præsentationen					
Formulering og artikulation					
Klart og forståeligt sprog					
Samtalen – dialogen om prøveoplægget					
Oplæsning – tydelig og velartikuleret med blik for indhold og genre					

Vurderingsskema – Prøveform B	Fremragende (12)	Fortrinligt/ godt (10-7)	Jævnt/ tilstrækkeligt (4-02)	Utilstrækkeligt/ ringe (00- -3)	Bemærkninger om forløbet af prøven
Samlet karakter efter votering					

Bilag 6 Vurderingsskema – skriftlig fremstilling

	Vurderingsspørgsmål	12	10	7	4	02	00	-3
Funktion	*I hvilken grad fungerer elevens besvarelse i den situation, eleven skal sætte sig ind i?*	Besvarelsen fungerer fremragende og udtrykker meget stor indlevelse og forståelse.	Besvarelsen fungerer fortrinligt og udtrykker stor indlevelse og forståelse.	Besvarelsen fungerer godt og udtrykker indlevelse og forståelse.	Besvarelsen fungerer jævnt med en vis indlevelse og forståelse.	Besvarelsen passer i minimalt acceptabel grad til situationen.	Besvarelsen passer næsten ikke til situationen.	Besvarelsen passer slet ikke til situationen.
	I hvilken grad besvares den stillede opgave med dens krav til afsender, modtager og fremstillingsformer?	Alle opgavekrav følges med fremragende brug af fremstillings-former.	Alle opgavekrav følges med fortrinlig brug af fremstillings-former.	De fleste opgavekrav følges med god brug af fremstillings-former.	De fleste opgavekrav følges med jævn brug af fremstillings-former.	Opgavekravene følges kun delvist og i minimalt acceptabel grad.	Opgavekravene følges næsten ikke.	Opgave-kravene følges slet ikke.
Indhold	*I hvilken grad udtrykker elevens besvarelse et meningsfuldt indhold?*	Indholdet er meningsfuldt og udfoldes fremragende.	Indholdet er meningsfuldt og udfoldes fortrinligt.	Indholdet er meningsfuldt og udfoldes nogenlunde.	Indholdet er delvist meningsfuldt og er jævnt udfoldet.	Indholdet er i mindre grad meningsfuldt og udfoldes på et minimalt acceptabelt niveau.	Indholdet er utilstrækkeligt og ikke meningsfuldt.	Indholdet er helt uacceptabelt.
	I hvilken grad bruger elevens besvarelse prøveoplægget, faglig viden, internettet og andre ressourcer?	Ressourcer bruges fremragende.	Ressourcer bruges fortrinligt.	Ressourcer bruges godt.	Ressourcer bruges jævnt.	Ressourcer bruges i minimalt acceptabel grad.	Ressourcer bruges utilstrækkeligt.	Ressourcer bruges slet ikke.
Form	*I hvilken grad hænger elevens besvarelsesammen sprogligt og multimodalt (tekstens makroniveau)?*	Besvarelsen hænger fremragende sammen.	Besvarelsen hænger fortrinligt sammen.	Besvarelsen hænger godt sammen.	Besvarelsen hænger i mindre grad sammen.	Besvarelsen hænger minimalt acceptabelt sammen.	Besvarelsen hænger utilstrækkeligt sammen.	Besvarelsen hænger ikke sammen.
	I hvilken grad bruger elevens besvarelse skriftsprog og andre modaliteter funktionelt og sikkert (tekstens mikroniveau)?	Udtrykket er særdeles funktionelt og sikkert.	Udtrykket er meget funktionelt og sikkert.	Udtrykket er funktionelt og sikkert.	Udtrykket er i mindre grad funktionelt og mindre sikkert.	Udtrykket er minimalt acceptabelt.	Udtrykket er uhensigts-mæssigt og meget usikkert.	Udtrykket er ringe og helt uacceptabelt.
Karakter	*De tre områder funktion, indhold og form indgår ligeværdigt i en helhedsvurdering., dog med en lidt højere vægtning af funktions-dimensionen.*	Besvarelsen er frem-ragende og viser udtømmende målopfyldelse ift. prøve-oplægget.	Besvarelsen er fortrinlig og viser omfattende målopfyld-else ift. prøve-oplæg-get.	Besvarelsen er god og viser opfyldelse af fagets mål ift. prøve-oplægget.	Besvarelsen er jævn og viser en mindre grad af målopfyldelse i ift. prøve-oplægget.	Besvarelsen er tilstrækkelig og viser den minimalt acceptable grad af målopfyldelse ift. prøve-oplægget.	Besvarelsen er utilstrækkelig og viser ikke en acceptabel grad af mål-opfyldelse ift. prøve-oplægget.	Besvarelsen er ringe og helt uacceptabel ift. prøve-oplægget.

Bilag 7 Eksempler på mulige opgivelser

Nedenstående eksempler på mulige opgivelser inde for æstetiske, brugs- og fagtekster, som ikke opgives under de 80-100 normalsider er kun til inspiration. Der er mulighed for at opgive andre genrer inden for de to tekstkategorier.

Æstetiske tekster, der ikke opgives inden for de 80-100 normalsider	**Fag- og brugstekster, der ikke opgives inden for de 80-100 normalsider**
Kunstbilleder	Instagram
Musikvideo	TikTok
Kortfilm	Valgplakat
Radioteater	Politisk tale
Teaterforestilling	Hjemmeside
Kunstudstilling	Oplysningskampagner
Tv-serier	Satiretegninger
Installationskunst	Satireudsendelser
Performance	Journalistisk program
Graphic novel	Dokumentarprogram
Billedbøger	Tv-reportage
Computerspil	Pressefoto
Novellefilm	Dokumentarfilm
Spillefilm	Webdok
	Lyddokumentar
	Portrætudsendelse

Bilag 8 Eksempler på fordybelsesområder

Nedenstående er kun eksempler til inspiration. Der er mulighed for at lave mange andre fordybelsesområder.

Litteratur	**Æstetiske tekster**	**Fag- og brugstekster**	**Fag- og brugstekster**	**Litteratur, æstetiske tekster, fag- og brugstekster**
Fordybelsesområder, der indeholder opgivelser inden for de 80-100 normalsider	*Fordybelsesområder, der indeholder opgivelser uden for de 80-100 normalsider*	*Fordybelsesområder, der indeholder opgivelser inden for de 80-100 normalsider*	*Fordybelsesområder, der indeholder opgivelser uden for de 80-100 normalsider*	*Fordybelsesområder, der indeholder opgivelser, der går på tværs af alle opgivelserne*
Noveller fra min egen levetid Digte om natur Kortprosa Kvindeliv i skønlitterære tekster Sangtekster om ungdomsliv Sagaer og folkeviser	Kortfilm Lyriske musikvideoer Kunstbilleder der provokerer Billedbøger Radioteater Teaterforestilling Tv-serier om overgange	Det står i avisen Essaygenren Nytårstaler Klimadebatten i opinionstekster Klummer og kronikker Satiriske tekster der provokerer	Dokumentarfilm om immigration SoMe's mange ansigter Argumentation og virkemidler i valgvideoer Kampagnereklamer Mit (u)perfekte liv på Instagram	Fordomme Danmark og danskere Klima og miljø 10'erne i lyd, billede og ord Ungdom og idealer Et liv på kanten

Vejledning til folkeskolens prøver i dansk i 9. klasse

Redaktion:
Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, Undervisningsministeriet

Grafisk tilrettelæggelse og layout:
Undervisningsministeriet

ISBN: 87-603-3314-6 (web udgave), 5. udgave
Oktober 2026

Publikationen kan ikke bestilles, men den kan hentes på Børne- og Undervisningsministeriet hjemmeside

Udgivet af:
Undervisningsministeriet, 2026

Stukuvm.dk